

Κλίμαξ, Λόγος 14, περὶ Γαστριμαργίας (Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Σιναΐτης, τῆς Κλίμακος)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Ἅγιοι - Πατέρες - Γέροντες](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#) / [Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#)

(Διὰ τὴν ὀνομαστὴν δέσποιναν, τὴν πονηρὰν κοιλίαν)

Προκειμένου τώρα νὰ ὁμιλήσωμε περὶ κοιλίας, ἀπεφασίσαμε πάλι, ὅπως καὶ σὲ ὅλα τὰ ἄλλα θέματα, νὰ στρέψωμε τὴν φιλοσοφία μας ἐναντίον μας. Διότι εἶναι ἀξιοθαύμαστο ἐὰν ἀπηλλάγη κανεὶς ἀπὸ αὐτὴν, πρὶν κατοικήσῃ τὸν τάφο.

2. Γαστριμαργία είναι ή ύποκριτική συμπεριφορά τής κοιλίας, ή όποία, ένῶ είναι χορτασμένη, φωνάζει πώς είναι ένδεής· και ένῶ είναι παραφορτωμένη μέχρι διαρρήξεως, ανάκράζει ότι πεινά. Γαστριμαργία είναι ή δημιουργός τών καρυκευμάτων, ή πηγή τών τέρψεων τοῦ λάρυγγος. Ἐσὺ ἔκλεισες τήν φλέβα (τῶν ἡδονικῶν ἀπαιτήσεων της), ἀλλά αὐτή ξεπρόβαλε ἀπό ἄλλο μέρος. Τήν ἔφραξες και τούτη, ἀλλά καινούργια ἀνοίχθηκε. Γαστριμαργία είναι μία ἀπάτη τῶν ὀφθαλμῶν. Καθ' ἣν στιγμήν κάποιος τρώγει τὸ μέτριο σὲ ποσότητα φαγητό του, ή γαστριμαργία τὸν κάνει νὰ σκέπτεται, πῶς νὰ ἦταν δυνατό νὰ καταβροχθίση διὰ μιᾶς τὰ σύμπαντα.

3. Ὁ χορτασμός ἀπό φαγητὰ είναι πατήρ τής πορνείας· ή θλίψις δὲ τής κοιλίας είναι πρόξενος τής ἀγνότητος. Ἐκεῖνος πὸν ἐκολάκευσε τὸν λέοντα, πολλές φορές τὸν ἡμέρωσε. Ἐκεῖνος ὅμως πὸν περιποιήθηκε τήν σάρκα, περισσότερο τήν ἐξαγρίωσε.

4. Χαίρεται ὁ Ἰουδαῖος τὸ Σάββατο ή τις ἑορτές, και ὁ γαστρίμαργος μοναχός τὸ Σάββατο και τήν Κυριακή. Ἀπὸ καιρὸ ὑπολογίζει τὸ Πάσχα και ἀπὸ πολλές ἡμέρες ἑτοιμάζει τὰ φαγητὰ. Ὁ δοῦλος τής κοιλίας σκέπτεται μὲ τί εἶδους φαγητὰ θὰ ἑορτάση, ὁ δὲ δοῦλος τοῦ Θεοῦ μὲ τί χαρίσματα θὰ πλουτήση. Ὁ κοιλιόδουλος, ὅταν ἔλθῃ κάποιος ξένος, συνέχεται ὀλόκληρος ἀπὸ τήν ἀγάπη -ἀγάπη πὸν

προέρχεται ἀπὸ τὴν γαστριμαργία- καὶ θεωρεῖ ὡς ἀναψυχὴ τοῦ ἀδελφοῦ τὴν ἰδική του κατάλυσι! Ἐπὶ παρουσίᾳ ὠρισμένων ἄλλων ἀπεφάσισε τὴν κατάλυσι οἴνου, καὶ νομίζοντας πῶς κρύβει τὴν ἀρετὴ του, ὑποδουλώθηκε στὸ πάθος του.

5. Ἐχθρεύεται πολλὰς φορὰς ἡ κενοδοξία πρὸς τὴν γαστριμαργία καὶ ἀντιμάχονται γιὰ τὴν κατοχὴ τοῦ ἀθλίου μοναχοῦ σὰν νὰ πρόκειται γιὰ ἀγοραστὸ δοῦλο. Ἡ μὲν γαστριμαργία τὸν ὠθεῖ στὴν κατάλυσι, ἡ δὲ κενοδοξία του συνιστᾷ τὴν ἐπίδειξι τῆς ἀρετῆς του, ἀλλὰ ὁ σοφὸς μοναχὸς θὰ τὶς ἀποφύγη καὶ τὶς δυὸ διώχνοντας στὴν κατάλληλη ὥρα τὴν μία μὲ τὴν βοήθεια τῆς ἄλλης.

6. Ὅταν ἡ σάρκα σφριγᾷ, ἄς φυλάξωμε τὴν ἐγκράτεια παντοῦ καὶ πάντοτε. Ὅταν δὲ ἡρεμῇ -πράγμα πού δὲν πιστεύω ὅτι κατορθώνεται πρὸ τοῦ τάφου- ἄς ἀποκρύψωμε τὴν ἐργασία μας.

7. Εἶδα ἡλικιωμένους ἱερεῖς νὰ ἐμπαίζωνται ἀπὸ τοὺς δαίμονες καὶ νὰ δίνουν εὐλογία σὲ νέους, πού δὲν ἐξηρτῶντο πνευματικῶς ἀπὸ αὐτούς, νὰ καταλύσουν σὲ ἐπίσημο τραπέζι κρασί καὶ ὅ,τι ἄλλο. Ἐὰν μὲν οἱ ἱερεῖς αὐτοὶ ἔχουν ἓν Κυρίῳ καλὴ μαρτυρία, ἄς κάνωμε μετρία κατάλυσι. Ἐὰν ὅμως εἶναι ἀμελεῖς, ἄς μὴ λάβωμε καθόλου ὑπ' ὄψιν μας τὴν εὐλογία τους, καὶ μάλιστα ἔὰν τύχη καὶ μαχώμεθα ἐναντίον σαρκικῆς πυρώσεως.

8. Ἐνόμισε ὁ θεήλατος Εὐάγριος (1) ὅτι ἔγινε σοφώτερος τῶν σοφῶν καὶ στὴν μορφή καὶ στὸ περιεχόμενον τῶν λόγων του. Ἀπατήθηκε ὅμως ὁ ταλαίπωρος καὶ φάνηκε ἀνοητότερος τῶν ἀνοητῶν καὶ σὲ πολλὰ ἄλλα ζητήματα καὶ σ' αὐτό. Ἐδίδαξε: «Ὅσακις ἡ ψυχὴ ἐπιθυμεῖ ποικίλα φαγητά, ἄς θλίβεται μὲ ἄρτον μόνον καὶ ὕδωρ». Εἶναι δὲ ἡ προσταγὴ του αὐτὴ σὰν νὰ προτρέπη ἓνα παιδί ν' ἀνεβῆ μὲ ἓνα βῆμα ὅλη τὴν σκάλα.

Ἐμεῖς ὅμως, ἀντικρούοντες τὸν ὀρισμὸ του, ὡς ἐξῆς ὀρίζουμε: Ὅταν ἐπιθυμοῦμε τὰ διάφορα φαγητά, ζητοῦμε κάτι πού εἶναι μέσα στὴν φύσι μας. Γι' αὐτὸν τὸν λόγο ἄς χρησιμοποιήσωμε ἓνα τέχνασμα πρὸς τὴν πολυμήχανη κοιλία, καὶ μάλιστα ἂν δὲν μᾶς ἀπειλῇ βαρύτατος πόλεμος ἢ δὲν ὑπάρχη πένθος ἢ κανὼν γιὰ προηγούμενες σοβαρὰς πτώσεις. Ἄς κόψωμε πρῶτα τὰ λιπαρά, ἔπειτα τὰ ἐρεθιστικὰ καὶ ἔπειτα τὰ εὐγευστα.

9. Ἄν σοῦ εἶναι εὐκόλο, δίδε στὴν κοιλία σου τροφὴ χορταστικὴ καὶ εὐκολοχώνευτη, ὥστε μὲ τὸν χορτασμὸ νὰ ἱκανοποιήσωμε τὴν ἀχόρταστη ὄρεξι τῆς, ἐνῶ μὲ τὴν σύντομη χώνευσι νὰ σωθοῦμε ἀπὸ τὴν σαρκικὴ πύρωσι σὰν ἀπὸ μάστιγα. Ἄς ἐξετάσωμε, καὶ θὰ βροῦμε πῶς τὰ περισσότερα ἀπὸ τὰ φαγητά πού «φουσκώνουν» ἐρεθίζουν τὴν σάρκα.

10. Νὰ γελαῖς μὲ τὸν δαίμονα πού σοῦ ὑποβάλλει μετὰ τὸ δεῖπνον νὰ ἀφήσης γιὰ τὴν

ἐπόμενη ἡμέρα τοὺς κανόνες τῶν προσευχῶν σου, διότι θὰ ἔλθῃ ἡ ἐνάτη ὥρα τῆς ἐπομένης, καὶ δὲν θὰ ἔχῃ τηρηθῆ ἡ συμφωνία τῆς προηγουμένης.

11. Ἄλλη εἶναι ἡ ἐγκράτεια ποὺ ἀρμόζει σὲ ὅσους δὲν ἔχουν δοκιμάσει μεγάλες πτώσεις καὶ ἄλλη σὲ ὅσους ἔχουν ὑποπέσει σ' αὐτές. Οἱ μὲν πρῶτοι ἔχουν ὡς γνώμονα τὴν σαρκικὴ κίνησι, οἱ δὲ δεύτεροι ἀντιμετωπίζουν τὸ θέμα μὲ σκληρότητα καὶ ἀδιαλλαξία μέχρι θανάτου. Καὶ οἱ μὲν προσπαθοῦν νὰ διαφυλάττουν πάντοτε τὴν σωφροσύνη τοῦ νοῦ, ἐνῶ οἱ δὲ ἐξευμενίζουν τὸν Θεὸν μὲ τὴν σκυθρωπότητα τῆς ψυχῆς καὶ μὲ τὴν θλίψι τῆς σαρκός.

12. Ὁ καιρὸς τῆς εὐφροσύνης καὶ τῆς «παρακλήσεως» στὸν τέλειο μοναχὸ εἶναι καιρὸς ἀμεριμνίας, στὸν ἀγωνιστὴ καιρὸς πάλης καὶ στὸν ἐμπαθῆ «ἐορτῶν ἐορτῆ καὶ πανηγυρις πανηγύρεων».

13. Ὅνειρα γύρω ἀπὸ τροφὲς καὶ φαγητὰ συναντῶνται στὴν καρδιά τῶν γαστριμάργων, καὶ ὄνειρα γύρω ἀπὸ τὴν κόλασι καὶ τὴν Κρίσι συναντῶνται στὴν καρδιά τῶν μετανοούντων.

14. Κυριάρχησε στὴν κοιλία σου, πρὶν κυριαρχήσῃ αὐτὴ πάνω σου, καὶ τότε θὰ ἀναγκασθῆς νὰ νηστεύῃς γεμάτος καταισχύνη. Αὐτὸ ποὺ εἶπα τὸ καταλαβαίνουν ἐκεῖνοι ποὺ ἔπесαν στὸν ἀκατανόμαστο βόθρο (2). Ὅσοι εἶναι εὐνοῦχοι – (κατὰ πνεῦμα εὐνοῦχοι – πρβλ. Ματθ. ιθ' 12) – δὲν ἐγνώρισαν τὸ ἀμάρτημα αὐτό.

15. Ἄς περικόψωμε τὶς ἀπαιτήσεις τῆς κοιλίας μὲ τὴν σκέψι τοῦ αἰωνίου πυρός. Μερικοὶ ποὺ ὑπετάγησαν σ' αὐτὴν ἔφθασαν στὴν ἀνάγκη στὸ τέλος νὰ ἀποκόψουν τὰ μέλη τοῦ σώματός τους, καὶ ἀπέθαναν ἔτσι σωματικὰ καὶ ψυχικά. Ἄς ἐρευνήσωμε, καὶ ὅπωςδήποτε θὰ διαπιστώσωμε πῶς τὰ ἠθικά μας ναυάγια προέρχονται μόνο ἀπὸ τὴν γαστριμαργία.

16. Ὁ νοῦς τοῦ νηστευτοῦ προσεύχεται καθαρὰ καὶ προσεκτικὰ, τοῦ δὲ ἀκρατοῦς εἶναι γεμάτος ἀπὸ ἀκάθαρτες εἰκόνες. Ὁ χορτασμὸς τῆς κοιλίας ἐξήρανε τὶς πηγὲς τῶν δακρύων. Ὅταν ὅμως αὐτὴ ἀπεξηράνθη, ἐδημιούργησε τὰ ὕδατα τῶν δακρύων.

17. Ἐκεῖνος ποὺ περιποιεῖται τὴν κοιλία του καὶ ἀγωνίζεται νὰ νικήσῃ τὸ πνεῦμα τῆς πορνείας, ὁμοιάζει μὲ ἐκεῖνον ποὺ προσπαθεῖ νὰ σβῆσῃ μεγάλη φωτιὰ μὲ λάδι. Ὅταν θλίβεται ἡ κοιλία ταπεινοῦται ἡ καρδιά. Ὅταν ὅμως δέχεται περιποιήσεις, θεριεύουν καὶ ἀλαζονεύονται οἱ λογισμοί.

18. Ἐξέταζε τὸν ἑαυτὸν σου τὴν πρώτη ὥρα τῆς ἡμέρας καὶ τὸ μεσημέρι καὶ τὴν τελευταία πρὸ τοῦ φαγητοῦ, καὶ θὰ κατανοήσῃς ἔτσι τὴν ὠφέλεια τῆς νηστείας. Τὸ πρῶνι (ποὺ δὲν πεινᾷς) οἱ λογισμοὶ σκιρτοῦν καὶ περιπλανῶνται ἐδῶ κι ἐκεῖ, κατὰ

τὴν ἕκτη ὥρα ἀτονοῦν κάπως, καὶ κατὰ τὸ ἡλιοβασίλεμα ἔχουν ἐντελῶς ταπεινωθῆ.

19. Θλίβε τὴν κοιλία καὶ ὅπωςδήποτε θὰ κλείσης καὶ τὸ στόμα· διότι ἡ γλῶσσα ἰσχυροποιεῖται ἀπὸ τὰ πολλὰ φαγητά. Νὰ πυγμαχῆς συνεχῶς ἐναντίον της καὶ νὰ ἐπαγρυπνῆς συνεχῶς ἐπάνω της. Ἐὰν ἐσὺ κοπιάσης ὀλίγο, ἀμέσως καὶ ὁ Κύριος σε βοηθεῖ.

20. Ὅσο χρησιμοποιοῦνται καὶ μαλακώνουν οἱ ἄσκοί, τόσο αὐξάνουν στὴν χωρητικότητα. Ὅταν ὅμως μείνουν περιφρονημένοι καὶ ἀχρησιμοποίητοι, θὰ μαζέψουν καὶ δὲν θὰ χωροῦν τόσο πολύ.

21. Ἐκεῖνος ποὺ καταπιέζει τὴν κοιλία μὲ πολλὰ φαγητά, ἐπλάτυνε τὰ ἔντερα, ἐνῶ ἐκεῖνος ποὺ τῆς ἐναντιώνεται, τὰ ἐστένευσε. Καὶ ὅταν αὐτὰ ἐστένευσαν, δὲν χρειάζονται πολλὰ φαγητά, ὁπότε κατὰ φυσικὸ τρόπο μαθαίνομε νὰ νηστεύωμε.

22. Ἡ δίψα πολλὰς φορὲς ἐσταμάτησε τὴν δίψα. Εἶναι ὅμως δυσχερὲς καὶ ἀκατόρθωτο μὲ τὴν πείνα νὰ περικοπῆ ἡ πείνα. Ὅταν σε νικήσῃ ἡ κοιλία, δάμαζέ την μὲ σωματικούς κόπους. Καὶ ἂν αὐτὸ σοῦ εἶναι ἀδύνατο διὰ λόγους ἀσθενείας, πάλαιψε ἐναντίον της μὲ τὴν ἀγρυπνία.

23. Ὅταν βαραίνουν οἱ ὀφθαλμοί, πιάσε τὸ ἐργόχειρο. Ἐὰν ὅμως ὁ ὕπνος ἔχῃ φύγει, μὴ τὸ πιάνῃς, διότι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ προσηλώσῃς τὸν νοῦ σου στὸν Θεὸν καὶ στὸν μαμωνᾶ (Ματθ. στ´ 24), δηλαδὴ στὸν Θεὸ καὶ στὸ ἐργόχειρο.

24. Γνώριζε ὅτι πολλὰς φορὲς ὁ δαίμων τῆς γαστριμαργίας ἔρχεται καὶ κάθετα ἐπάνω στὸ στομάχι, καὶ κάνει ὥστε νὰ μὴ χορταίνει ὁ ἄνθρωπος, ἔστω καὶ ἂν φάγῃ ὀλόκληρη τὴν Αἴγυπτο καὶ πιῆ ὀλόκληρο τὸν Νεῖλο. Μετὰ τὸ φαγητὸ φεύγει ὁ ἀνόσιος καὶ μᾶς στέλνει τὸν δαίμονα τῆς πορνείας, ἀφοῦ τοῦ περιέγραψε τὸ συμβάν. «Νὰ τὸν συλλάβῃς, τοῦ λέγει, νὰ τὸν συλλάβῃς, νὰ τὸν ζαλίσης. Καθὼς ἡ κοιλία του εἶναι παραφορτωμένη, δὲν θὰ κουρασθῆς πολὺ». Καὶ ἐκεῖνος μόλις ἦλθε χαμογέλασε. Καὶ ἀφοῦ μᾶς ἔδωσε «χειροπόδαρα» μὲ τὸν ὕπνο, ἔπραξε ὅλα ὅσα θέλησε καταλερώνοντας σῶμα καὶ ψυχὴ μὲ μολυσμοὺς καὶ φαντασίες καὶ ἐκκρίσεις. Θαυμαστὸ πρᾶγμα! Νὰ βλέπῃς ἀσώματο νοῦ νὰ μολύνεται καὶ νὰ σκοτιζέται ἀπὸ τὸ σῶμα· καὶ πάλι διὰ μέσου του πηλίνου σώματος τὸν ἄυλο νοῦ νὰ καθαρίζεται καὶ νὰ λεπτύνεται!

25. Ἐὰν ὑποσχέθηκες στὸν Χριστὸν νὰ βαδίζῃς τὴν στενὴ καὶ τεθλιμμένη ὁδὸ, στενοχώρησε τὴν κοιλία. Διότι ὅταν αὐτὴ δέχεται περιποιήσεις καὶ πλατύνεται, τότε ἐσὺ ἀθέτησες τὶς ὑποσχέσεις.

26. Σύνελθε! Καὶ θὰ ἀκούσῃς τὸν Χριστὸν νὰ λέγῃ: «Πλατεία καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς

τῆς κοιλίας, ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ἀπώλειαν τῆς πορνείας· καὶ πολλοὶ εἰσὶν οἱ εἰσπορευόμενοι ἐν αὐτῇ. Τὴ στενὴ ἡ πύλη καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς τῆς νηστείας, ἡ εἰσάγουσα εἰς τὴν ζωὴν τῆς ἀγνείας· καὶ ὀλίγοι εἰσὶν οἱ εἰσερχόμενοι δι' αὐτῆς» (πρβλ. Ματθ. ζ' 13-14).

27. Ἀρχηγὸς τῶν δαιμόνων εἶναι ὁ πεσὼν Ἐωσφόρος, καὶ ἀρχηγὸς τῶν παθῶν ὁ λαιμὸς τῆς κοιλίας.

28. Ὅταν λάβῃς θέσι σὲ πλούσιο τραπέζι, φέρε ἐμπρὸς σου τὴν μνήμη τοῦ θανάτου καὶ τῆς Κρίσεως· ἴσως ἔτσι νὰ συγκρατήσῃς ὀλίγο τὸ πάθος. Καὶ ἐνῶ πίνεις, μὴ παύσῃς νὰ θυμᾶσαι τὸ ὄξεος καὶ τὴν χολὴ τοῦ Δεσπότη σου. Ἔτσι ἢ θὰ ἐγκρατευθῆς ἢ τουλάχιστον, ἂν δὲν ἐγκρατευθῆς, θὰ ταπεινωθῆς ἀναστενάζοντας (συγκρίνοντας τὴν πολυφαγία σου μὲ τὸ πάθος τοῦ Χριστοῦ).

29. Μὴ πλανᾶσαι! Οὔτε ἀπὸ τὴν δουλεία τοῦ Φαραὼ πρόκειται νὰ ἐλευθερωθῆς οὔτε τὸ ἄνω Πάσχα θὰ ἀντικρύσῃς, ἐὰν δὲν γευθῆς παντοτεινᾶ πικρίδες καὶ ἄζυμα. Πικρίδες εἶναι ἡ βία καὶ κακοπάθεια τῆς νηστείας, καὶ ἄζυμα τὸ χωρὶς φυσίωσι φρόνημα (3).

30. Ἄς ἐνωθῆ μὲ τὴν ἀναπνοή σου ὁ λόγος τοῦ Ψαλμωδοῦ: «Ὅταν μὲ ἐνωχλοῦσαν οἱ δαίμονες, ἐφοροῦσα πένθιμο ἔνδυμα καὶ ἐταπείνωνα μὲ νηστεία τὴν ψυχὴ μου καὶ ἡ προσευχή μου εἶχε κολληθῆ στοὺς κόλπους τῆς ψυχῆς μου» (πρβλ. Ψαλμ. λδ' 13).

31. Ἡ νηστεία εἶναι βία φύσεως καὶ περιτομὴ τῶν ἡδονῶν τοῦ λάρυγγος, ἐκτομὴ τῆς σαρκικῆς πυρώσεως, ἐκκοπὴ τῶν πονηρῶν λογισμῶν, ἀπελευθέρωσις ἀπὸ μολυσμοὺς ὀνείρων, καθαρότης προσευχῆς, φωτισμὸς τῆς ψυχῆς, διαφύλαξις τοῦ νοῦ, διάλυσις τῆς πωρώσεως, θύρα τῆς κατανύξεως, ταπεινὸς στεναγμὸς, χαρούμενη συντριβή, σταμάτημα τῆς πολυλογίας, ἀφορμὴ ἡσυχίας, φρουρὸς τῆς ὑπακοῆς, ἐλαφρότης τοῦ ὕπνου, ὑγεία τοῦ σώματος, πρόξενος τῆς ἀπαθείας, ἄφεσις τῶν ἀμαρτημάτων, θύρα καὶ ἀπόλαυσις τοῦ παραδείσου.

32. Ἄς συλλάβωμε καὶ ἄς ἀνακρίνωμε καὶ αὐτὸν τὸν ἐχθρὸν -προπαντὸς αὐτόν- ποὺ εὐρίσκεται ἐπικεφαλῆς ὅλων τῶν ἐπικινδύνων ἐχθρῶν μας. Αὐτὸν ποὺ εἶναι ἡ θύρα τῶν παθῶν, ἡ πτώσις τοῦ Ἀδάμ, ἡ ἀπώλεια τοῦ Ἡσαῦ, ὁ ὄλεθρος τῶν Ἰσραηλιτῶν, ἡ ἀσχημοσύνη τοῦ Νῶε, ἡ προδοσία τῶν Γομόρρων, ἡ κατηγορία τοῦ Λώτ, ἡ ἐξολόθρευσις τῶν υἰῶν τοῦ ἱερέως Ἡλεῖ, ὁ καθοδηγητὴς πρὸς τοὺς μολυσμοὺς. Ἄς τὴν ἀνακρίνωμε -τὴν γαστριμαργία- ἀπὸ ποῦ γεννᾶται, ποιοὶ εἶναι οἱ ἀπόγονοί της, ποιὸς εἶναι αὐτὸς ποὺ τὴν συντρίβει καὶ ποιὸς αὐτὸς ποὺ τὴν ἐξολοθρεύει τελείως.

«Λέγε μας, ὦ τύραννε ὅλων τῶν ἀνθρώπων, σὺ ποὺ τοὺς ἐξαγοράζεις ὅλους μὲ τὸ

χρυσάφι τῆς ἀπληστίας, ἀπὸ ποῦ εἰσέρχεσαι μέσα μας; Καὶ τί ἐν συνεχείᾳ συνηθίζεις νὰ γεννᾷς ἐκεῖ; Καὶ πῶς μποροῦμε νὰ ἐπιτύχωμε τὴν ἔξοδό σου καὶ ἀπομάκρυνσι ἀπὸ ἐμᾶς»;

Ἐκείνη δὲ ταλαιπωρημένη ἀπὸ τὶς ὕβρεις αὐτές, γεμάτη μανία καὶ ἀγριότητα μᾶς ἀποκρίθηκε τυραννικά:

«Γιατί μὲ ὄνειδίζετε σεῖς ποῦ εἶσθε ὑπόλογοι ἀπέναντί μου; Καὶ πῶς φροντίζετε νὰ μὲ ἀποχωρισθῆτε, ἐνῶ ἐγὼ εἶμαι ἐκ φύσεως συνδεδεμένη μαζί σας; Θύρα γιὰ μένα εἶναι ἡ φύσις τῶν φαγητῶν. Αἰτίας τῆς ἀπληστίας μου εἶναι ἡ συνεχῆς χρήσις. Ἀφορμὴ δὲ τῆς ἐπικρατήσεως τοῦ πάθους μου εἶναι ἡ προϋπάρχουσα συνήθεια, ἡ ἀναισθησία τῆς ψυχῆς καὶ ἡ λησμοσύνη τοῦ θανάτου.

» Καὶ πῶς ζητεῖτε νὰ μάθετε τὰ ὀνόματα τῶν ἀπογόνων μου; Θὰ τοὺς ἀπαριθμήσω καὶ θὰ πληθυνθοῦν περισσότερο ἀπὸ τὴν ἄμμο. Ἀκοῦστε ὅμως ποιοὶ θεωροῦνται ὡς υἱοὶ μου πρωτότοκοι καὶ ἀγαπητοί: Πρωτότοκός μου υἱὸς εἶναι ὁ ὑπηρέτης τῆς πορνείας. Δεύτερος ἡ σκληροκαρδία. Τρίτος ὁ ὕπνος. Ἀπὸ ἐμένα ἐπίσης γεννῶνται ἡ θάλασσα τῶν λογισμῶν, τὰ κύματα τῶν μολυσμῶν, ὁ βυθὸς τῶν κρυπτῶν καὶ ἀνεκφράστων ἀκαθαρσιῶν.

» Ἰδικές μου θυγατέρες εἶναι ἡ ὀκνηρία, ἡ πολυλογία, ἡ «παρρησία», τὰ γέλια, τὰ ἀστεῖα καὶ τὰ εὐτράπελα, ἡ ἀντιλογία, ἡ σκληροτράχηλη διαγωγή καὶ συμπεριφορὰ, ἡ ἀνυπακοή, ἡ ἀναισθησία, ἡ αἰχμαλωσία καὶ ὑποδούλωσις (στὰ πάθη), ἡ καύχησις, ἡ θρασύτης. Ἐπίσης καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ καλλωπισμοῦ, τὴν ὁποία διαδέχονται ἡ ρυπαρὰ προσευχή, ὁ ρεμβασμὸς τῶν λογισμῶν καὶ πολλὰς φορὲς συμφορὲς ἀνέλπιστες καὶ ἀπροσδόκητες, στὶς ὁποῖες μάλιστα ἀκολουθεῖ ἡ ἀπελπισία ποὺ εἶναι ἡ πιὸ φοβερὴ ἀπὸ ὅλες.

» Ἐμένα μὲ πολεμεῖ, ἀλλὰ δὲν μὲ νικᾷ, ἡ μνήμη τῶν ἀμαρτημάτων. Ὑπερβολικά μὲ ἐχθρεύεται ἡ σκέψις τοῦ θανάτου. Ἐκεῖνο δὲ ποὺ μὲ καταστρέφει τελειωτικὰ δὲν ὑπάρχει στοὺς ἀνθρώπους. Ὅποιος ἀπέκτησε μέσα του Τὸν Παράκλητο, Τὸν παρακαλεῖ ἐναντίον μου. Καὶ Ἐκεῖνος καμφοθεὶς ἀπὸ τὶς ἱκεσίεις δὲν μὲ ἀφίνει νὰ ἐνεργῶ μὲ ἐμπάθεια. Αὐτοὶ ποὺ δὲν ἐγεύθησαν τὴν χάρι τοῦ Παρακλήτου, ἐπιζητοῦν ὅπως δὴποτε νὰ γλυκαίνωνται ἀπὸ τὴν ἰδική μου ἠδονή».

Πρόκειται γιὰ ἀνδρεία νίκη! Ὅποιος τὴν ἐκέρδισε, προχωρεῖ σύντομα πρὸς τὴν ἀπάθεια καὶ τὴν κορυφὴ τῆς σωφροσύνης.

1. Ὁ Εὐάγγριος ὁ Ποντικὸς ὑπῆρξε ἐπιφανὴς μυστικὸς Θεολόγος, ἀσκητῆς καὶ ἀσκητικὸς συγγραφεὺς τοῦ Δ΄ μ.Χ. αἰῶνος. Ἐμαθήτευσε στὸν Θεολόγο Γρηγόριο

καὶ σὲ μεγάλους ἀσκητὰς τῆς αἰγυπτιακῆς ἐρήμου. Ἀνεδείχθη σὲ σπουδαία φυσιογνωμία τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐχαρκτηρίσθη ὡς «ἡ διασημοτέρα προσωπικότης τῆς Χριστιανικῆς ἐρήμου τῆς Αἰγύπτου, περὶ τὰ τέλη τοῦ τετάρτου αἰῶνος» (βλ. Ἰ. Μωϋσέσκου, Εὐάγριος ὁ Ποντικός, Ἀθῆναι 1937, σελ. 32). Ὑπέπεσε ὅμως καὶ στὶς πλάνες τοῦ Ὠριγένους καὶ κατεδικάσθη ἀπὸ τὴν Ε΄ Οἰκουμένην Σύνοδο. Παρὰ ταῦτα ὠρισμένα ἀσκητικά του συγγράμματα λόγῳ τῆς ἀξίας των ἐτιμήθησαν ἀπὸ τοὺς μεταγενεστέρους μέχρι σημείου νὰ καταχωρηθοῦν καὶ στὴν Φιλοκαλία.

Καὶ ὁ ἴδιος ὁ συγγραφεὺς τῆς Κλίμακος ἐπωφελεῖται τοῦ ἀσκητικοῦ ἔργου τοῦ Εὐαγρίου, καὶ μάλιστα στοὺς τελευταίους λόγους (ΚΖ΄ - Λ΄), ὅπου ἐκτίθεται ἡ ὑψηλότερα πνευματικὴ ζωή.

2. Ἐννοεῖ μᾶλλον τὸ κατὰ μόννας ἀμάρτημα.

3. Τὸ χωρὶς φυσίωσι φρόνημα ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὰ ἄζυμα. Ἡ παρομοίωσις εἶναι πολὺ ἐπιτυχής, ἐφ' ὅσον ὡς γνωστὸν μὲ τὴν ζύμη δημιουργεῖται «φούσκωμα» στὸ φύραμα.

Πηγή: agiazoni.gr